

borného vzdělání na straně jedné a odpírání právní pomoci, po případě kvalifikované práce vrstvám sociálně slabším na straně druhé, což opět neshoduje se se zásadami demokracie; neboť v demokracii musí platiti stejné právo pro všechny.

Vidím v tom skrytý útok na inteligenci, která jest v době popřevratové přezírána sociálně i právně, a to nezaslouženě. Nadšeně vstoupila inteligence do služeb republiky, jest mozkiem a srdcem správy státu, bez ní se správa státu neobejde, svými vědomostmi, pílí, vytrvalostí a beznáročností může býti vzorem všem vrstvám v plnění povinností vůči státu.

Nikdy nebyla inteligence česká něčím cizím v kmenu národa, byla a jest krví z krve jeho, koření celou svou bytostí v lidu, z něhož vyšla, a má proto plné právo na trochu slunka a hrst zlatých klasů v republice.

A stejně musíme varovati před zamýšleným odstraněním projednávání pozůstalostí vůbec.

Takový počin znamenal by pro stát ztrátu dědických poplatků, hlavně při pozůstalostech pozůstávajících z věcí movitých a nebývají to ty nejmenší, vedl by brzy k chaosu v pozemkových knihách, této vzorné instituci, k nepřehledným a nesčíslným sporům.

Víme všichni z praxe, že jediný prostředek pro urovnání majetkových poměrů mezi dědici bývá často: autorita žijícího otce neb matky, a tato autorita by často scházela neb byla by bezmocná, kdyby se uspořádání těchto majetkových poměrů dělo při vypuknutí sporu mezi dědici, což by se stávalo, pak-li by projednání pozůstalosti ponecháno bylo na vůli stran.

Nehodí se vše cizí pro naši republiku a nemusíme mítí ve všem primát.

Od našich požadavků: Za obligatorní přiděl projednávání pozůstalostí notářům neustoupíme a budeme se splnění tohoto požadavku stále a stále domáhati.

Ven z tichých kanceláří na kolbiště veřejného života, jak toho žádá doba, v politických stranách musíme uplatňovat svůj vliv i své požadavky!

Nemáme přátel, jediné co nás sílí, je důvěra obyvatelstva ve stav notářský, a víra a přesvědčení naše, že stav náš je nutný a nepostradatelný v organizaci justiční správy stejně jako stav soudcovský a advokátní a že proto vysoko třímat musíme prapor stavovské cti, založené na poctivě, věrně, pilně a svědomitě práci.

Končím malou vzpomínkou:

Když jsem byl v soudní praxi a chystal jsem se přestoupiti k notářství, pravil mně tehdejší můj šef, nyní prezident krajského soudu na Moravě:

»Dobrý notář je požeňmáním pro svůj okres.«

Budme všichni dobrými notáři a vychovejme svůj dorost, naši budoucnost v dobré notáře!

Tak zabezpečíme nejlépe svoji budoucnost a potlačíme výtky proti nám.

Konstatuji v dorozumění s kolegou drem Františkem Kotěrou, notářem v Kroměříži, že týž na můj podnět vypracoval memorandum týkající se obligatorního přidělování projednávání pozůstalostí notářům, že memorandum toto předloženo bylo ministerstvu spravedlnosti a že jsem z memoranda tohoto v tomto svém referátě použil některých myšlenek.

Návrh na úpravu notářských sazeb

přednesený v mimořádné valné hromadě Spolku notářů československých, konané dne 7. prosince 1924.

Nařízením vlády ze dne 30. ledna 1920 č. 69 sb. zák. a nař. zavedena byla konečně úprava notářských poplatků.

Byl to akt spravedlnosti vůči stavu, který po celou válku i po válce musel se spokojiti se sazbami, zavedenými v roce 1855 a 1871, zvýšenými o pouhých 20%.

Stav notářský uvítal s povděkem tento čin.

Jeho uspokojení bylo však záhy kaleno nesprávným výkladem nové sazby se strany soudů.

Nesprávnost tu uznalo i ministerstvo spravedlnosti a proto výnosem ze dne 25. dubna 1920 č. 31.177 věst. č. 11. a ze dne 17. července 1921 vydalo autentické vysvětlení, jak dlužno ustanovení sazby vykládati.

Výkladu toho nebylo však soudy dbáno.

Výnosem ze dne 14. ledna 1921 č. 752 vyzvalo ministerstvo spravedlnosti notářské komory, aby působily na své příslušníky, by zvýšily svým zaměstnancům platy a projevílo ochotu podniknouti všechny potřebné kroky, jež budou mu ve směru tom navrženy, slibujíc zvýšiti tarif notářský jako již před tím zvýšilo sazbu advokátní.

Uposlechli jsme ihned této výzvy a spoiéhajíce na daný slib, zvýšili jsme podstatně platy svých zaměstnanců.

Vypracovali jsme na to sami novou sazbu notářskou a předložili ji ministerstvu spravedlnosti. Nová sazba neznamenala zvýšení položek, nýbrž takovou jejich úpravu, aby odňata byla soudům možnost pochybovati o tom, co a jak mají přisuzovati, ano sami jsme navrhovali slevu v tom smyslu, že jsme se nabízeli projednávati pozůstalosti do 1000 Kč zdarma.

Sazba ta byla v ministerstvu prodiskutována a její správnost uznána.

Vzdor tomu vydána nařízením vlády ze dne 11. května 1923 č. 102 nová sazba notářská pod heslem zlevňovací akce, která však započala a skončila pouze u stavu advokátního a notářského.

Nová sazba těžce dolehla na notáře zejména ve větších městech a to tím, že vláda vrátila se opět k zásadě maximálních hranic.

Uzákonění maximálních hranic jest nesociální, neboť jest jen na prospěch tříd velice zámožných, které, ač mají značné způsobilosti platební, jsou na roveň postaveny třídám méně majetným.

Není zajisté spravedlivě, aby na př. ten, kdo kupuje realitu za 10.000.000 Kč. — neb zanechal po své smrti majetek mnoha milionový, podléhal témuž poplatku listinnému (3000 Kč), neb projednacímu (2500 Kč)) jako ten, kdo koupí realitu za 600.000 Kč — neb zanechá jmění 500.000 Kč.

Zásada maximálních hranic není též nikde v praktickém životě provedena nežli u advokátů a notářů.

Tak lékař má právo čítati podle majetku pacientova, architekt a stavitel podle nákladu na stavbu, zeměměřič podle ceny pozemku ano i ten sprostředkovatel, nemající po většině žádného vzdělání, požaduje na 2—3% provisi od kupce i prodávajícího z kupní ceny beze všeho obmezení.

Jest to důstojno stavu akademicky vzdělaného, jenž teprve po dlouhém studiu a ještě delší přípravě (nyní nejméně 12ti leté) praxi dochází samostatného výdělko-

vého zaměstnání, aby za obtížnou a zodpovědnou práci právní směl požadovati v případě shora uvedeném za smlouvu 3000 Kč, kdežto nevzdělaný sprostředkovatel za pouhé sdělení jména kupcova 200.000 Kč až 300.000 Kč!!!

To již není nivelisace stavů, nýbrž patrné snižování práce intelektuální.

Další příkrostiti nové sazby jest, že nedbala kolektivní smlouvy, uzavřené stavem naším se Svazem českých bank jako reprezentantem nejen všech bank, ale i všech společností od těchto bank odvislých (a jsou jimi všechny) ohledně honoráře za intervence při valných hromadách.

Sazba mezi tímto Svazem a námi dojednaná, byla samým Svazem bank navržena a byla přijímána všude s uspokojením i nebylo nižádného důvodu, aby ministerstvo spravedlnosti samovolně tuto úmluvu rušilo a uzákoňovalo něco, čeho žádný si nepřál.

K pochybnému výkladu zavdalo dále soudům slovo pol. 13. »za opis« (otisk) listin.

Soudy vykládají slovo to tak, že v soudním komisařství při protokolech nepřisuzují notářům manipulační poplatek za psaní, ježto v soudním komisařství není podle jejich názoru konceptu a jejich opisů.

Poplatek manipulační za psaní jest ale nutný, neboť znamená poplatek ten jen náhradu hotových výloh, které notář musí vynaložiti za písaře, papír, inkoust, psací stroje atd., kdežto odměnou nahrazuje se pouze práce duševní.

Bylo by vůbec záhodno celou sazbu notářskou přepočítati a postaviti na zcela jiný modernější a jednodušší základ.

Nynější sazba jest příliš komplikovaná a širšímu obecnstvu nesrozumitelná. Odpomohlo by se tomu zavedením krátkých a jednoduchých paušálních sazeb procentuálních.

Ponecháváme úpravu tu, jež bude vyžadovati nových a dalších úrad a porad, době pozdější.

Dnes jedná se nám pouze o napravení veliké křivdy, která se stala našemu stavu zavedením sazeb maximálních a tarifováním valných hromad, aniž by se toho jevila nutná potřeba.

Tím stav náš uvržen byl opět v tytéž žalostné poměry, v kterých vězel od roku 1855 až 1871 a dále do 30. ledna 1920.

Následky toho se již jeví.

Notáři, zejména ve větších městech nařikají na nedostatek příjmu a poukazují k tomu, že jsou nuceni část personálu propustiti a zbylému plat značně snížiti.

Tím vzroste opět jen nezaměstnanost a existenční podmínky personálu kancelářského i kandidátů se ztížejí.

Z těchto důvodů vznášíme jménem Spolku notářů československých ve smyslu usnesení valné hromady ze dne 7. prosince 1924 snažnou prosbu:

Ministerstvo spravedlnosti račiž předložiti vládě nařízení, kterým

a) zrušují se maximální hranice, uvedené v sazbě notářské ze dne 11. května 1923 č. 102 sb. zák. a nař. pod pol. 1, 2, 4 d), 7, 11 lit. c), f), k), uvedené,

b) vylučuje se ze sazby pol. 4 lit. h) o intervencích při valných hromadách,

c) mění se v pol. 13 slovo »opis« za slovo »psaní« (otisk).
Dr. Čulík.

Jednatelská zpráva

přednesená na mimořádné valné hromadě Spolku notářů čsl.
dne 7. prosince 1924.

Ústřední výbor, maje skládati účty za uplynulá 2 léta ze svého jednání, musí se přiznati, že výsledek jeho snažení a práce jest passivní.

Věřili jsme, že když vypracovali jsme po dlouhých a početných poradách nový notářský řád, schvalený a pochválený nejlepším vědeckým znalcem instituce notářské panem prof. Dřem Horou a když podařilo se nam docílití výhodnější úpravy soudního komisařství čl. IX. zák. ze dne 1. dubna 1921 č. 161, že tím položili jsme pevný a nerozborný základ naší instituci.

Ve víře této byli jsme posilováni i tím, že justiční správa, která za Rakouska nebyla nam valně nakloněna, splnila naši dávnou tužbu a zlepšila nám zej. i hmotné naše postavení zavedením nové sazby notářské dne 30. ledna 1920.

S politováním musíme dnes doznati, že jsme byli zklamáni.

Náš návrh notářského řádu, přijatý až na bezvýznamné opravy i správním výborem komory Bratislavské a schválený i ministerstvem unifikací, nedošel plného uznání a tak byli jsme překvapeni dne 8. června 1923 novým návrhem vládním, k jehož posouzení vyměřena nám lhůta 2 měsíců, spadající právě do prázdnin.

Nelenili jsme, nýbrž pustili jsme se s chutí do práce.

Nový notářský řád neodpovídal našim tužbám po úplné autonomii. Vycházel ze zcela jiného ideologického nařízení.

Notář nemá býti soukromou osobou nadanou veřejnou věrou ve službách osob třetích, nýbrž orgánem státním.

Názor ten vedl nutně ke změně celé struktury naší instituce zejména v ohledu autonomie a řízení kárného.

Koncedovali jsme tuto kardinální změnu, ano uvítali jsme ji dokonce doufajíce, že tím, že notářství bude co státní orgán zafazeno v ústrojí státní, bude mu získána ještě větší vážnost a zabezpečeno jeho trvání a znemožněna občas se opakující snaha po jeho zrušení neb sloučení se stavem advokátním, od něhož se diametrálně svou funkcí a cílem liší.

Seznavše po bedlivé úvaze, že návrh vládní jest prací skutečně pečlivě promyšlenou a velice pozoruhodnou a vedení snahou, abychom již jednou dosáhli moderního notářského řádu, obmezili jsme se pouze na to a vytýčili v pamětním spise, co ve vládním návrhu jest na úkor davných našich tužeb aneb co by skutečně vážně nás poškozovalo.

Doufáme pevně, že justiční správa uzná umírněnost v našich požadavcích, jež vesměs jsou snadno a bez jakékoliv újmy jiných, splnitelný.

Justiční správa vyhověla již naší žádosti a po skončení nejn nutnějších legislativních prací nařídila anketu o své osnově, takže by bylo možno, aby nový notářský řád v nejbližším zasedání parlamentu byl přijat. Spoléháme tu pevně zejména na legislativní oddělení ministerstva spravedlnosti, zejména na pana sekčního šefa Hartmanna i nového referenta pro věci notářské pana ministerského radu Mrštínu, který anketu tuto řídí a kteří oba, jak s radostí mohu konstatovati, přicházejí našim přáním vstříc, začež jim budiž vzdán vřelý dík.

S notářským řádem souvisí, tvoříc jeho součást, soudní komisařství.

Uzákoněním čl. IX. zák. z roku 1921 splnila justiční správa jeden z nejdůležitějších našich postulátů předati notářům úplna projednávání pozůstalostí, jak se to stalo v republice Rakouské. Jest jen litovati, že čl. IX. nebyl šíře rozvinut. Zavdal důvod k četným rozporům se soudy, jež viděly v něm zasahování do jejich právomoci. Nepráve, neboť justiční správa chtěla jen uleviti přetíženým soudům a vyhraditi jim vznešenější úkol — rozhodovati spory a vykonávati právomoc trestní.

Snaha justiční správy odklíditi tyto rozpory vydáním dalších vysvětlivek (výnosy č. 26.445/21 a 86.393/21) minula se s účinkem.

Následovala výzva ministerstva spravedlnosti na soudy a komory notářské, aby podána byla zpráva o tom, jak se čl. IX. osvědčil v praxi.

Mnohé soudy nedaly zpráv příznivých.

Vytýkáno zejména, že notáři projednávají pozůstalosti liknavě.

Nechci zapírati, že skutečně někteří notáři nevěnovali soudnímu komisařství náležitou péči, avšak z druhé strany přehlíženo, že po zavedení čl. IX. předaly soudy notářům veškeré neprojednané i začaté pozůstalosti. Notáři, zejména na